

Agencija za sprječavanje korupcije

Broj: 03-01-79/17-6

Podgorica, 28.12. 2017. godine

Na osnovu člana 54 u vezi sa članom 44 stav 2 i člana 72 Zakona o sprječavanju korupcije („Sl.list CG“, br.53/14), dana 25.10.2017. godine, Agencija za sprječavanje korupcije, po službenoj dužnosti, pokrenula je postupak za utvrđivanje ugrožavanja javnog interesa i shodno navedenom daje

MIŠLJENJE

Utvrđeno je ugrožavanje javnog interesa u organu vlasti lokalnom javnom emiteru „Radio-Televizija Nikšić“ D.O.O., a povodom postupka oglašavanja slobodnog radnog mjesta posredstvom Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, a po javnom oglasu od 11.10.2017. godine, za radno mjesto stručnog saradnika za naplatu – referenta na neodređeno vrijeme, mjesto rada Nikšić, jedan izvršilac, i koje je uticalo na narušavanje integriteta, diskriminaciju kandidata kroz ograničenje pristupa tržištu rada, kršenje principa konkurencije i transparentnosti procedure zapošljavanja.

Obrazloženje

Dana, 25.10.2017. godine, Agencija za sprječavanje korupcije je, ex officio, na osnovu sopstvenih saznanja, u skladu sa odredbom člana 54 Zakona o sprječavanju korupcije, pokrenula postupak o ugrožavanju javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije u lokalnom javnom emiteru „Radio – Televiziji Nikšić“ D.O.O. Sumnja na postojanje ugrožavanja javnog interesa, ustanovljena je na osnovu medijskog članka

objavljenom u dnevnom listu „Vijesti“, dana 13.10.2017. godine i pregledom veb sajta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, na kojem je objavljen sporni oglas.

Prema navodima iz članka dnevnog lista „Vijesti“ od 13.10.2017. godine, lokalni javni emiter „RTV Nikšić“ objavio je javni oglas za slobodno radno mjesto za stručnog saradnika za naplatu – referenta u sektoru za finansije, na neodređeno vrijeme, a uslovi koji su kandidati morali ispunjavati da bi aplicirali jeste stečena diploma specijaliste menadžmenta u pomorstvu i 12 godina radnog iskustva.

Pregledom veb sajta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, utvrđeno je da je lokalni javni emiter „Radio i Televizija Nikšić“ objavio javni oglas za radno mjesto stručnog saradnika za naplatu – referenta na neodređeno vrijeme, u trajanju od 11.10. do 17.10.2017. godine, uslov u pogledu zanimanja je stepen specijaliste – menadžment u pomorstvu.

Direktor „Radio – televizije“ Nikšić, M.S., u svom izjašnjenju (koje je Agencija za sprječavanje korupcije, dopisom zatražila dana 6. 11.2017. godine), naveo je da je dana 11.10.2017. godine objavljen javni oglas za prijem radnika u radni odnos na neodređeno vrijeme sa uslovima propisanim Statutom i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Oglas je bio aktivan pet dana i samo se kandidatkinja A.B. prijavila koja je u „Radio - televiziji Nikšić“ odradila pripravnički staž u trajanju od 12 mjeseci, počev od 15.8.2012. godine, a nakon toga u njihovom društvu zasnovala radni odnos na određeno vrijeme. Imenovana kandidatkinja je na radnom mjestu pokazala odgovornost i kvalitetan rad, godinama unazad produžavan joj je ugovor na određeno vrijeme, pa je direktor smatrao da su se stekli uslovi da zasnuje radni odnos na neodređeno vrijeme, na upražnjenom mjestu saradnika za naplatu – referenta u sektoru za finansije, za koje je tražena visoka stručna sprema, VII stepen, vrsta i smjer sprema: fakultet društvenih nauka, fakultet za menadžment. Ovlašćeni predstavnik „RTV Nikšić“ naveo je da je očigledna maliciozna namjera novinarke i redakcije dnevnih novina „Vijesti“ zbog plasiranja neistinitih informacija i da će protiv navedenog medija podnijeti tužbu.

Direktor ovog društva sa ograničenom odgovornošću, čiji je osnivač Skupština opštine Nikšić, naveo je da je naziv zanimanja u spornom oglasu - specijalista menadžmenta u pomorstvu naveden na insistiranje Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, i da je tako propisano u obrascu E-1, tačka 10, koji je dostavljen uz izjašnjenje, ostavljene su tri kolone da bi se upisao naziv zanimanja a službenik Zavoda za zapošljavanje upisao je šifru. Dodao je da je pretpostavka da su u svim pravilnicima o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta nabrojane po tri vrste i smjera stručne sprema, pa da ne bi

nabrali tehničke fakultete, jer za to nemaju mjesta u navedenom obrascu, opredjelili su se samo za specijalistu menadžmenta u pomorstvu, jer to dozvoljavaju akta njihovog društva, a u šifrniku Zavoda za zapošljavanje ne postoji šifra za tehnički fakultet, već samo pojedinačno za zanimanja.

Ispitni postupak

Radi pravilnog i potpunog činjeničnog utvrđenja, Agencija je u ispitnom postupku provela kao dokaze dokumentaciju dostavljenu od strane ovlaštenog predstavnika „RTV Nikšić“, direktora M.S., (koju dokumentaciju sa izjašnjenjem je Agencija zatražila dopisom dana 6.11.2017. godine) i to: prijavu o slobodnom radnom mjestu podnijetu od strane A.S., diplomirane pravnice na radu u „RTV Nikšić“ od 6.10.2017. godine, prijavu na oglas podnijetu od strane A.B., od 11.10.2017. godine, kao i kopiju njene radne knjižice, Statut lokalnog javnog emitera „Radio - Televizija Nikšić“ D.O.O. od 13.1.2017. godine, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta „Radio – Televizije Nikšić“ br.01-712/1 od 7.7.2017. godine, ugovor br.1804-20-55/12-2 od 28.9.2012., odluku br.02-1015 od 18.10.2017. godine i ugovor o radu na neodređeno vrijeme br.02-1016 od 18.10.2017. godine.

Iz prijave o slobodnom radnom mjestu, koju je dana, 6.10.2017. godine, Zavodu za zapošljavanje Crne Gore, podnijela A.S., diplomirana pravica na radu u „Radio - televizija Nikšić“ D.O.O., proizilazi da je navedenog dana, na obrascu E – 1, prijavljeno slobodno radno mjesto stručnog saradnika za naplatu – referenta na neodređeno vrijeme, sa punim radnim vremenom, jedan izvršilac, mjesto rada Nikšić, a predviđeni uslovi za zasnivanje radnog odnosa su sljedeći: u pogledu stepena i vrste stručne sprema zahtijevala se visoka stručna sprema, VII nivo kvalifikacije obrazovanja, zanimanja - specijalista menadžmenta u pomorstvu, smještaj, ishrana i prevoz nijesu obezbjeđeni, radno iskustvo od 12 mjeseci, raspored radnog vremena – prijedodne, rok za prijavljivanje na oglas je pet dana dok provjera radnih sposobnosti nije bila predviđena. Kao datum oglašavanja prijave naveden je dan 11.10.2017. godine.

Pregledom sajta Zavoda za zapošljavanje, utvrđeno je da je Lokalni javni emiter „Radio i televizija Nikšić“ DOO, objavio javni oglas dana 11.10.2017. i koji je trajao do 17.10.2017. godine sa traženim zanimanjem specijaliste menadžmenta u pomorstvu,

sa punim radnim vremenom, na neodređeno vrijeme, 40 radnih sati u nedjelji. Provjera radnih sposobnosti nije bila predviđena.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta „Radio - televizije Nikšić“, br.01–712/1 od 7.7.2017. godine, potpisanog od strane predsjednika savjeta „Radio – televizije Nikšić“, utvrđeno je da je ovim aktom sistematizovano radno mjesto stručnog saradnika za naplatu/referenta u Sektoru za finansije, za koje mjesto je predviđeno da zaposleni ispunjava sljedeće uslove: visoka stručna sprema, VII nivo kvalifikacije obrazovanja, vrsta i smjer sprema: fakultet društvenih nauka, fakultet za menadžment. Ovo radno mjesto spada u V-1 grupu poslova, koeficijent – 4,44. Opis posla radnog mjesta sastoji se u obavljanju poslova iz nadležnosti Sektora za finansije i računovodstvo, knjiženja fakturiranih i naplaćenih usluga, vršenje obračuna dnevnica prevoza zaposlenih i druga primanja. Isplata naknada i troškova, materijalnih troškova i povraćaj novca po putnim nalogima, obavlja blagajničke poslove (prijem i uplata gotovine, izrada dnevnika blagajne), podizanje novca za isplatu, odgovoran je za formalnu i suštinsku ispravnost i tačnost dokumenata i podataka, kao i druge poslove i zadatke za koje pretpostavljeni smatra da može da obavi. Takođe, u članu 6 citiranog Pravilnika predviđeno je da je prethodna provjera radnih sposobnosti kao poseban uslov za rad, obavezna za obavljanje poslova svih radnih mjesta utvrđenih pravilnikom ovog društva.

Dana, 11.10.2017. godine, kandidatkinja A.B., prijavila se na sporni javni oglas a iz kopije priložene radne knjižice, utvrđuje se da je imenovana završila postdiplomske specijalističke akademske studije, stepen specijaliste, menadžment u pomorstvu, kao i da je u „Radio - Televizija Nikšić“ bila u radnom odnosu od 15.8.2012. do 03.9.2012. godine, kao i od 4.9.2012. do daljnjeg jer radna knjižica nije zaključena, iz čega proizilazi da je njeno ukupno radno iskustvo pet godina i tri mjeseca.

Iz ugovora br.1804-20-55/12-2 od 28.9.2012. godine proizilazi da je zaključen između Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i JP „Radio - Televizija Nikšić“, kao poslodavca, kojim se Zavod obavezao da poslodavcu finansira zaradu pripravnika, a poslodavac prima u radni odnos na određeno vrijeme (od dvanaest mjeseci) A.B., na radnom mjestu pripravnice.

Iz odluke lokalnog javnog emitera „Radio i Televizija Nikšić“, br.02-1015 od 18.10.2017. godine, proizilazi da je direktor M.S., navedenog dana, donio odluku da je A.B. iz Nikšića izabrana za obavljanje posla stručnog saradnika za naplatu – referent u Sektoru za finansije, na neodređeno vrijeme i kojom se obavezuje da imenovanu

kandidatkinju prijavi nadležnoj instituciji za poslove zapošljavanja, penzijskog, invalidskog i zdravstvenog osiguranja.

Iz ugovora o radu zaključenog između lokalnog javnog emitera „Radio - Televizije Nikšić“ D.O.O. sa sjedištem u Nikšiću, br.02 – 1016 od 18.10.2017. godine, proizilazi da je direktor u ime navedenog društva zaključio ugovor o radu na neodređeno vrijeme sa A.B., a radi obavljanja poslova stručnog saradnika za naplatu – referenta u Sektoru za finansije. Ugovorom su predviđena prava i obaveze ugovornih strana iz radnog odnosa, a kao datum stupanja na rad je preciziran dan 19.10.2017. godine.

Relevantni propisi

Ustavom Crne Gore (“Sl.list CG “ br.1/2007) je propisano:

Svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih“ . - član 6

„Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu“ .

- član 8 stav 1

“Svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava i sloboda” . – član 19

„Svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja, na pravične i humane uslove rada i na zaštitu za vrijeme nezaposlenosti.“ - član 62

Zakonom o radu ("Sl. list CG", br. 49/2008, 26/2009, 88/2009, 26/2010, 59/2011, 66/2012, 31/2014 i 53/2014) je propisano:

„Radni odnos je odnos po osnovu rada između zaposlenog i poslodavca koji se zasniva ugovorom o radu, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.“ – član 3

„Zabranjena je neposredna i posredna diskriminacija lica koja traže zaposlenje, kao i zaposlenih, s obzirom na pol, rođenje, jezik, rasu, vjeru, boju kože, starost, trudnoću, zdravstveno stanje, odnosno invalidnost, nacionalnost, bračni status, porodične obaveze, seksualno opredjeljenje, političko ili drugo uvjerenje, socijalno porijeklo, imovno stanje, članstvo u političkim i sindikalnim organizacijama ili neko drugo lično svojstvo“ . - član 5

„Neposredna diskriminacija, u smislu ovog zakona, jeste svako postupanje uzrokovano nekim od osnova iz člana 5 ovog zakona kojim se lice koje traži

zaposlenje, kao i zaposleni stavlja u nepovoljniji položaj u odnosu na druga lica u istoj ili sličnoj situaciji.

„Posredna diskriminacija, u smislu ovog zakona, postoji kada određena odredba, kriterijum ili praksa stavlja ili bi stavila u nepovoljniji položaj u odnosu na druga lica, lice koje traži zaposlenje kao i zaposleno lice, zbog određenog svojstva, statusa, opredjeljenja ili uvjerenja.“ - član 6

„Diskriminacija iz čl. 5 i 6 ovog zakona zabranjena je u odnosu na uslove zapošljavanja i izbor kandidata za obavljanje određenog posla“ - član 7 stav 1 tačka 1

„Ugovor o radu može zaključiti lice koje ispunjava opšte uslove predviđene ovim zakonom i posebne uslove predviđene zakonom, drugim propisima i aktom o sistematizaciji.“ – član 16

U dijelu zakona koji se bavi prijavljivanjem slobodnih radnih mjesta, upućuje se na odredbe posebnog zakona: „Prijavljivanje slobodnih radnih mjesta poslodavac vrši na način i po postupku utvrđenim posebnim zakonom“ - član 36

“ Ugovor o radu može zaključiti lice koje ispunjava opšte uslove predviđene ovim zakonom i posebne uslove predviđene zakonom, drugim propisima i aktom o sistematizaciji “ – član 16 stav 1

“ Opšti uslovi, u smislu stava 1 ovog člana, su: da je lice navršilo najmanje 15 godina života i da ima opštu zdravstvenu sposobnost “ – član 16 stav 2

“ Lice koje namjerava da zaključi ugovor o radu dužno je da poslodavcu dostavi dokaze o ispunjenosti uslova za rad na poslovima za koje zasniva radni odnos utvrđenih aktom o sistematizaciji “ član 18 stav 1

Zakonom o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti (“Službeni list CG”, br. 14/2010, 40/2011 - drugi zakon, 45/2012, br.20/2015) je propisano:

„Ostvarivanje prava po osnovu nezaposlenosti zasniva se na načelima:

- 1) slobode u izboru zanimanja i radnog mjesta;
- 2) zabrane diskriminacije;
- 3) rodne ravnopravnosti;
- 4) afirmativne akcije usmjerene prema teže zapošljivim licima;
- 5) nepristrasnosti nosioca poslova zapošljavanja;
- 6) besplatnosti obavljanja poslova zapošljavanja.“ – član 5

“Poslodavac ima pravo da učestvuje u programima i mjerama aktivne politike zapošljavanja “ – čl. 25 stav 1 tačka 1

“Poslodavac je dužan da Zavodu, radi praćenja ponude i tražnje na tržištu rada, prijavi slobodna radna mjesta “ – čl. 26 stav 1

„Zavod je dužan da slobodno radno mjesto poslodavca oglasi na oglasnoj tabli i internet stranici Zavoda i u medijima, u roku od dva radna dana od dana prijavljivanja “ – čl. 27 stav 1

“Poslodavac iz stava 1 ovog člana, informiše učesnike o ishodu oglasa“ – čl. 27 stav 2

“Radi vođenja evidencije o nezaposlenim licima, poslodavac je dužan da Zavod obavijesti o zasnivanju radnog odnosa sa nezaposlenim licem u roku od pet dana od dana zasnivanja radnog odnosa “ – čl. 27 stav 3

“Sredstva za javno oglašavanje slobodnog radnog mjesta obezbjeđuje Zavod“ – član 27 stav 4

“Informisanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja su aktivnosti nosilaca poslova zapošljavanja kojima se licu koje traži zaposlenje, poslodavcu i drugom licu pružaju informacije: o prijavljenim slobodnim radnim mjestima, uslovima za zasnivanje radnog odnosa, mogućnostima za profesionalnu orijentaciju, uslovima, načinu i postupku sticanja nacionalne stručne kvalifikacije, posredovanju u zapošljavanju i drugim mjerama utvrđenim ovim zakonom“ – čl. 32

Zakonom o zabrani diskriminacije ("Sl. list CG", br. 46/2010 i 18/2014) je propisano:

“Zabranjen je svaki oblik diskriminacije, po bilo kom osnovu.

“Diskriminacija je svako neopravdano, pravno ili faktičko, neposredno ili posredno pravljenje razlike ili nejednako postupanje, odnosno propuštanje postupanja prema jednom licu, odnosno grupi lica u odnosu na druga lica, kao i isključivanje, ograničavanje ili davanje prvenstva nekom licu u odnosu na druga lica, koje se zasniva na rasi, boji kože, nacionalnoj pripadnosti, društvenom ili etničkom porijeklu, vezi sa nekim manjinskim narodom ili manjinskom nacionalnom zajednicom, jeziku, vjeri ili uvjerenju, političkom ili drugom mišljenju, polu, rodnom identitetu, seksualnoj orijentaciji, zdravstvenom stanju, invaliditetu, starosnoj dobi, imovnom stanju, bračnom ili porodičnom stanju, pripadnosti grupi ili pretpostavci

o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugim ličnim svojstvima.”

“Neposredna diskriminacija postoji ako se aktom, radnjom ili nečinjenjem lice ili grupa lica, u istoj ili sličnoj situaciji, dovode ili su dovedeni, odnosno mogu biti dovedeni u nejednak položaj u odnosu na drugo lice ili grupu lica po nekom od osnova iz stava 2 ovog člana.”

“Posredna diskriminacija postoji ako prividno neutralna odredba propisa ili opšteg akta, kriterijum ili praksa dovodi ili bi mogla dovesti lice ili grupu lica u nejednak položaj u odnosu na druga lica ili grupu lica, po nekom od osnova iz stava 2 ovog člana, osim ako je ta odredba, kriterijum ili praksa objektivno i razumno opravdana zakonitim ciljem, uz upotrebu sredstava koja su primjerena i neophodna za postizanje cilja, odnosno u prihvatljivo srazmjernom odnosu sa ciljem koji se želi postići.”

“Diskriminacijom se smatra i podsticanje, pomaganje, davanje instrukcija, kao i najavljena namjera da se određeno lice ili grupa lica diskriminišu po nekom od osnova iz stava 2 ovog člana.” – član 2

“Pravo na zaštitu od diskriminacije pripada svim fizičkim i pravnim licima na koja se primjenjuju propisi Crne Gore, ako su diskriminisana po nekom od osnova iz člana 2 stav 2 ovog zakona.

Ovaj zakon se primjenjuje na javni i privatni sektor.” – član 3

“Niko ne može da trpi štetne posljedice zbog prijavljivanja slučaja diskriminacije, davanja iskaza pred nadležnim organom ili nuđenja dokaza u postupku u kojem se ispituje slučaj diskriminacije.

“Lica su zaštićena od bilo kojeg štetnog postupanja ili posljedice kao reakcije na prijavu ili postupak koji se vodi zbog kršenja načela nediskriminacije.” – član 4

Zakonom o državnim službenicima i namještenicima (“Sl.list Crne Gore”, br.39/2011, 50/2011, 66/2012, 34/2014), propisano je:

“Lica sa liste kandidata koja ispunjavaju uslove oglasa podliježu obaveznoj provjeri sposobnosti za vršenje poslova radnog mjesta” – član 42

Zakonom o sprječavanju korupcije (“Sl.list CG “, br.53/14) je propisano:

“Javni interes je materijalni i nematerijalni interes za dobro i prosperitet svih građana pod jednakim uslovima” – član 6 stav 1 tačka 1

*“Ugrožavanje javnog interesa, u smislu ovog zakona, podrazumijeva povredu propisa, **etičkih pravila ili mogućnost nastanka takve povrede** koja je izazvala, izaziva ili prijeti da izazove opasnost po život, zdravlje i bezbjednost ljudi i životne sredine, povredu ljudskih prava ili materijalnu i nematerijalnu štetu po državu ili pravno i fizičko lice, kao i radnju koja ima za cilj da se za takvu povredu ne sazna” – član 44 stav 2*

*„Integritet predstavlja zakonito, nezavisno, nepristrasno, **odgovorno i transparentno** vršenje poslova kojim javi funkcioneri i drugi zaposleni u organu vlasti čuvaju svoj ugled i ugled organa vlasti, **obezbjeduju povjerenje građana u vršenju javnih funkcija i rad organa vlasti i otklanjaju sumnju u mogućnost nastanka i razvoja korupcije.**“ – član 72*

“Ovlašćeni službenik dužan je da, po službenoj dužnosti, pribavi podatke i obavještenja o činjenicama koje su neophodne za vođenje postupka i odlučivanje, o kojima službenu evidenciju vode nadležni državni organi, organi državne uprave i opštine, odnosno javna preduzeća, privredna društva, ustanove ili druga pravna i fizička lica “. – član 35 stav 2

“Organi, pravna i fizička lica iz stava 2 ovog člana dužni su da, u roku i na način koji odredi Agencija, dostave tražene podatke i obavještenja, odnosno stave na uvid traženu dokumentaciju u skladu sa zakonom”. – član 35 stav 3

“Zviždač koji ima opravdane razloge da sumnja u ugrožavanje javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije, može podnijeti prijavu u skladu sa ovim zakonom.” – član 44 stav 1

“Na osnovu sprovedenog postupka po prijavi iz člana 51 ovog zakona, Agencija sačinjava mišljenje o postojanju ugrožavanja javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije.” – član 52 stav 1

“Agencija pokreće postupak za utvrđivanje postojanja ugrožavanja javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije, po službenoj dužnosti na osnovu sopstvenih saznanja”. – član 54

Konvencija ujedinenih nacija protiv korupcije 2003 godine (UNCAC)

“Ciljevi ove Konvencije su:

c. Da se unaprijedi integritet, odgovornost i pravilno upravljanje javnim poslovima i javnom imovinom.” – član 1

“Svaka država ugovornica, u skladu sa osnovnim načelima svog pravnog sistema, priprema i sprovodi ili vodi djelotvornu i koordiniranu politiku protiv korupcije kojom se unapređuje učešće društva i održavanju načela vladavine prava, pravilnog upravljanja javnim poslovima i javnom imovinom, integritet, transparentnost i odgovornost.” – član 5

Rezolucija (97) 24 o dvadeset vodećih principa u borbi protiv korupcije

(Usvojeni od strane Komiteta ministara 6. novembra 1997. na 101. zasjedanju Komiteta ministara), razrađenih od strane Multidisciplinarne grupe za korupciju (GMC), između ostalih, navodi i sljedeće usvojene principe:

- preduzeti efikasne mjere za prevenciju korupcije i, u vezi sa ovim, uzdići javnu svijest i promociju etickog ponašanja;*
- obezbijediti da pravila koja regulišu prava i obaveze državnih službenika uzmu u obzir potrebe borbe protiv korupcije i da predvide adekvatne i efikasne disciplinske mjere; promovisati dalju specifikaciju ponašanja koje se*

očekuje od državnih službenika na odgovarajući način, kao što je kodeks ponašanja;

- osigurati da sistem javne odgovornosti uzme u obzir posljedice korupcionaškog ponašanja državnih službenika.*

Standardi antikorupcijskih tijela (ACA standardi)

Standard 4 – integritet i objektivnost

“Integritet se može definisati kao djelovanje ili postojanje u skladu sa moralnim vrijednostima, normama i pravilima, važećim u kontekstu okvira u kojem se djeluje. U javnoj upravi, integritet se odnosi na poštenje i pouzdanost pri obavljanju službenih dužnosti, i predstavlja suprotnost korupciji ili zloupotrebi funkcije za privatne svrhe.”

Zaključak

Nakon sprovedenog ispitnog postupka, ocjene provedenih dokaza, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti, Agencija je utvrdila da su neistiniti navodi sadržani u medijskom članku "Vijesti" objavljenom dana 13.10.2017. godine, u dijelu u kojem se navodi da je za sporni oglas zahtijevan uslov u pogledu radnog iskustva kandidata u trajanju od 12 godina, jer su opovrgnuti sljedećim dokazima: prijavom o slobodnom radnom mjestu koja je podnijeta 6.10.2017. godine Zavodu za zapošljavanje, od strane A.S., diplomirane pravnice na radu u „Radio - televiziji Nikšić“ (iz koje se utvrđuje da je u konkretnom slučaju prijavljeno slobodno radno mjesto stručnog saradnika za naplatu – referenta, kod poslodavca Lokalnoj javnog emitera „Radio – televizija Nikšić“ D.O.O., mjesto rada Nikšić, a zahtijevano zanimanje jeste specijalista menadžmenta u pomorstvu i 12 mjeseci radnog iskustva), kao i pregledom veb stranice Zavoda za zapošljavanje na kojem egzistira sporni oglas objavljen dana 11.10.2017. godine.

Međutim, činjenica da je ovo društvo sa ograničenom odgovornošću, čija je osnovna djelatnost proizvodnja i emitovanje radijskog i televizijskog programa, od značaja za građane Opštine Nikšić, kao uslov za prijavu na radno mjesto u pogledu stručne spreme, navelo fakultet za menadžment – specijalista menadžmenta u pomorstvu, (koju ovlašćeni predstavnik pomenutog društva nije ni sporio, a i afirmisana je provedenim dokazima), a ne fakultet društvenih nauka i fakultet za menadžment, kao što je to predviđeno pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta „RTV Nikšić“ br.01-712/1 od 7.7.2017. godine, upućuje na zaključak da je ovlašćeno lice imalo namjeru da eliminiše potencijalne kandidate, i omogući, konkretno jedinoj prijavljenoj kandidatkinji pristup predmetnom javnom oglasu, koja je po zanimanju specijalista menadžmenta u pomorstvu (koja činjenica se utvrđuje iz kopije radne knjižice imenovane i koja se smatra javnom ispravom u smislu odredbe člana 169 stava 2 Zakona o radu), pa Agencija ne može cijeniti kao istinite navode ovlašćenog predstavnika „RTV Nikšić“ u kojima pledira da je naziv zanimanja specijalista menadžment u pomorstvu naveden na insistiranje Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, kao i da je u obrascu E - 1, tačka 10, tako propisano, iako su na obrascu za prijavu slobodnog radnog mjesta ponuđene tri opcije za vrstu i smjer stručne spreme.

In concreto, ugrožavanje postoji pri objavljivanju uslova za apliciranje na sporni javni oglas u vezi sa zanimanjem koje je suprotno citiranom pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta „Radio - televizije Nikšić“, jer je njime

onemogućeno potencijalnom nezaposlenom akademskom građaninu sa stečenom diplomom fakulteta društvenih nauka da pristupi tržištu rada, ima konkurenciju u zapošljavanju, kao i da prođe selekciju. Takođe, objavljivanje javnog oglasa suprotno odredbi člana 6 citiranog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta „Radio - Televizije Nikšić“, kojom je propisana obavezna prethodna provjera radnih sposobnosti kao poseban uslov za rad, za obavljanje poslova svih radnih mjesta utvrđenih pravilnikom ovog društva, predstavlja nezakonito oglašavanje slobodnog radnog mjesta (jer je iz provedenih dokaza utvrđeno da prethodna provjera sposobnosti nije bila predviđena), a ako ga dovedemo u vezu sa odredbom člana 44 stava 2 Zakona o sprječavanju korupcije, predstavlja i ugrožavanje javnog interesa koje, prema citiranoj odredbi, podrazumijeva i povredu propisa i etičkih pravila.

Agencija je mišljenja da je neophodno da poslodavac predvidi kao obavezan uslov za zasnivanje radnog odnosa - prethodno testiranje, dakle donese interni akt kojim će pored testiranja, predvidjeti i obavezan intervju sa kandidatima, bodovanje stručnog usavršavanja, diploma, objavljenih naučnih radova i drugo, na koji način bi poslodavac mogao izvršiti selekciju i odabrati najboljeg kandidata, iako to nije predviđeno Zakonom o radu, čije odredbe se primjenjuju na dio javnog sektora, ali analognom primjenom Zakona o državnim službenicima i namještenicima, koji u odredbi člana 42 predviđa obaveznu provjeru sposobnosti za lica sa liste kandidata koja ispunjavaju uslove oglasa za vršenje poslove radnog mjesta, može se zaključiti da bi time bio zadovoljen princip konkurencije i udovoljeno načelu pravičnosti.

Takođe, odgovorno lice organa vlasti treba da se ponaša u skladu sa načelima dobre uprave, da na bilo koji način, ne dovodi u pitanje integritet ustanove ni njenih zaposlenih. Svaka profesija podrazumijeva poštovanje određenih etičkih standarda u radu i odnosu sa subjektima prema kojima je upravna djelatnost usmjerena. Prije svega mislimo na zakonitost i jednako postupanje prema svima.

Agencija za sprječavanje korupcije djeluje preventivno u borbi protiv korupcije u svim oblastima, i svrha davanja mišljenja o ugrožavanju javnog interesa jeste stvaranje pozitivnog uticaja na dosljednu primjenu zakona i etičkih standarda i principa.

U cilju ostvarivanja najboljih interesa kandidata koji apliciraju na oglase, transparentnosti sprovođenja postupka po oglašavanju, otklanjanja korupcijskih rizika, te potpune primjene odredaba Zakona o sprječavanju korupcije koje se odnose na prijave i zaštitu zviždača, Agencija, u skladu sa odredbom člana 52 stav 2, „Radio - televiziji Nikšić“ daje sljedeće

PREPORUKE:

1. Da prilikom svakog narednog prijavljivanja slobodnog radnog mjesta, navedu tačne uslove u pogledu stručne spreme i zanimanja koji su predviđeni pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
2. Da u narednom periodu prilikom raspisivanja oglasa za slobodna radna mjesta, omogući dovoljan broj dana kandidatima za prijavu na oglas i prikupljanje neophodne dokumentacije u smislu važećih opštih i posebnih uslova za zasnivanje radnog odnosa, tako da oglašavanje po pravilu ne traje kraće od osam dana;
3. Da donese interni akt kojim će biti propisan način provjere sposobnosti i kriterijumi za odluku o izboru kandidata koji su aplicirali na oglas objavljen od strane ustanove (na primjer: bodovanje pisanog testa, usmenog intervjua, radnog iskustva, sertifikata, preporuka poslodavaca, objavljenih naučnih radova i drugo);
4. Da dostavi Agenciji izvještaj o svim oglasima objavljenim nakon donošenja mišljenja (trajanju oglasa, broju prijavljenih kandidata, izvještaj o ocjenjivanju i odluku o izboru kandidata), najkasnije do 31.3.2018. godine;
5. Da prilikom ažuriranja plana integriteta, u oblasti „kadrovske politike, etičko i profesionalno ponašanje zaposlenih“, predvidi novi rezidualni rizik **„neadekvatno postupanje po prijavama zviždača“** i dodavanje sljedećih mjera za savladavanje tog rizika:
 - „Donijeti interno uputstvo za evidenciju prijave korupcije unutar ustanove i postupanje po prijavama, kao i zaštitu identiteta lica koje je podnijelo prijavu“,
 - „Obezbjediti zaštitu zviždača od svih oblika diskriminacije i ograničenja i uskraćivanje prava zviždača“,
 - „Obavijestiti zviždače o mjerama koje su preduzete po njihovoj prijavi“,
 - „Postupati po preporukama Agencije za sprječavanje korupcije (u slučajevima kada Agencija sprovodi postupak po prijavi i/ili zahtjevu za zaštitu zviždača) i izvještavati Agenciju o preduzetim radnjama.“

Lokalni javni emiter „Radio i Televizija Nikšić“, D.O.O., obavezan je da, u roku od 30 dana od dana prijema ovog mišljenja, Agenciji dostavi izvještaj o radnjama i mjerama koje su preduzete radi izvršenja preporuka u smislu člana 53 Zakona o sprječavanju korupcije.

Predmet obradila

Samostalna savjetnica

Nadija Hasanbegović

Kontrolisala

Načelnica

Kristina Braletić

NAČELNIK
Mladen Tomović

